

ÅRSRAPPORT 2017

STIFTELSEN ARKIVET

Stiftelsen Arkivet
SENTER FOR HISTORIEFORMIDLING OG FREDSBYGGING

STØRRE ROM FOR MENNESKEVERD

En europeisk stemme for demokrati, menneskerettigheter og fred.

Stiftelsen Arkivet er et nasjonalt forsknings- og formidlingscenter. Med utgangspunkt i 2. verdenskrig utvikler, formidler og anvender vi kunnskap som skaper større rom for menneskeverd.

HISTORIEBEVISSTE

Vi vil lære av historien og gi tolkningsrammer, forståelse og engasjement for å skape større rom for menneskeverd i dag.

EKTE

Arkivet er et autentisk åsted og et minnested for de som satt i Gestapos fangenskap i dette huset under andre verdenskrig. I dag er Arkivet et forsknings-, dokumentasjons- og formidlingscenter som legger vekt på å være tydelige og utfordrende.

ENGASJERTE

Vi vil at alle som kommer i kontakt med oss, skal forstå viktigheten av å fremme demokratiske grunnverdier og menneskerettigheter.

HØYDEPUNKTER 2017

-
1. februar
Ressurssiden
www.plattform.no lansert
28. februar
Åpning av utstillingen «Litteratur,
sensur & krigen.»
26. april
Kroner 3 millioner til
Krigsseilerregisteret samlet inn fra
private givere
- Høsten 2017
Oppstart «Battle of ideas»
Forskningsprosjekt om skolens rolle
i forebygging av radikalisering og
voldelig ekstremisme
12. desember
Montering av kunstverket Respectare
- 24.-27. januar
Nordens største Holocaustdager
markeres i Kristiansand og Arendal
4. april
Grunnstensnedleggelse nybygg
8. mai
Åpning utstillingen «Bak blendede ruter»
Avduking av navnene til 953 omkomne utenlandske
krigsseilerne på kobberplater i Minnehallen i
Stavern basert på arbeidet til Norsk senter for
krigsseilerhistorie ved ARKIVET.
- 15.-17. august
8 demokratialoger og 1 debatt
under Arendalsuka
25. november
Samling for frivillige medarbeidere
i Krigsseilerregisteret
31. desember
27 900 krigsseilere registrert i
www.krigsseilerregisteret.no

ARKIVET FREDSS- OG MENNESKERETTIGHETS- SENTER

29. juli opplevde et sommerfredelig Kristiansand sentrum at ferieidyllen brutalt ble brutt av nynazister som marsjerte symboltungt gjennom byens hovedgate. For mange en skremmende påminnelse både om historien og at demokrati, menneskerettigheter og det grunnleggende menneskeverd ikke er en selvfølge og derfor stadig må kjempes for.

En slik påminnelse understreker forpliktelsen og nødvendigheten av ARKIVETs tilstedeværelse som en synlig samfunnsaktør.

Rådsmøtet 2016 justerte vedtektene for Stiftelsen ARKIVET slik at begrepene demokrati, frihet og menneskeverd ble innarbeidet i formålet. I samme møte ble styret bedt om å jobbe videre med navnespørsmålet med føringen at ARKIVET beholdes mens *Stiftelsen* gjerne kunne sløyfes. I forlengelsen av denne prosessen har styret vedtatt at **ARKIVET freds- og menneskerettighetscenter** skal brukes som betegnelse i all utadrettet kommunikasjon. Det formelle navnet Stiftelsen ARKIVET registrert hos Stiftelsestilsynet er ikke endret.

Navnet ivaretar og balanserer det historiske grunnlaget for stiftelsen med det aktuelle samfunnsoppdraget slik det er formulert både i vedtekter og oppdraget fra Stortinget og regjeringen. Som ett av syv freds- og menneskerettighetscenter er vårt mandat og oppdrag bekreftet og befestet gjennom regjeringens felles strategi for freds- og menneskerettighetscenterne. «*Sentrene utfyller hverandre temamessig og gir grunnlag for en sammensatt, landsdekkende og helhetlig politikk med internasjonale samarbeidsrelasjoner på en rekke områder.*» (Kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen i forordet til strategien lansert 11.10.2017)

ARKIVETs arbeid kategoriseres i vedtatte strategiplan i de fire arbeidsområdene *dokumentasjon, forskning, formidling og ressurser*. Disse fire både supplerer og overlapper hverandre innenfor fem strategiske målområder: *Ny arena, Menneskeverd og demokrati, Historie nå!, Minnested og Arbeidsplassen*.

Ny arena handler om nybygget som i 2017 har reist seg, og ved slutten av året i praksis var klart for overtagelse med enkelte gjenstående detaljer. Men det nye bygget som gjør at den totale bygningsmassen nå fremstår som et helhetlig senter, skal fylles med innhold. Den utfordringen har det vært jobbet med parallelt med byggeprosessen. I tråd med det nye formålet er fokus på Menneskeverd og demokrati skjerpet. Det har resultert i et bokprosjekt, massiv satsing i Arendalsuka og videre utvikling av samarbeidet mot radikaliserings og voldelig ekstremisme i Plattform.

Historie nå! handler om å gjøre forskning, formidling og dokumentasjon om fortiden relevant for nåtid og fremtid. I dette inngår både utvikling av nye undervisningsopplegg med fokus på menneskerettighetene, arbeidet i Norsk senter for krigsseilerhistorie med å løfte fram den enkelte krigsseiler og en bevisst plan for utvikling av temporære utstillinger.

ARKIVET er et *Minnested* over dem som ofret liv og helse for vår frihet og fred. Stedet er ladet med sterke positive og negative følelser og erfaringer knyttet til byggets fortid som åsted for krenking av menneskeverdet. Gjennom et år hvor de ytre omgivelser endres vesentlig, har det vært viktig å holde fokus på at minnstedsfunksjonen både innendørs og utendørs sikres og videreutvikles. ARKIVET er inne i en profesjonaliseringsprosess i alle ledd. Både nytt bygg, økt ambisjonsnivå for det faglige arbeidet, utvikling av arbeidsmiljø og gode forvaltningsrutiner krever fokus på *ressurser*.

Selv om mye kan effektiviseres, og det kan jobbes smartere, er ARKIVET inne en utvikling hvor også økte økonomiske ressurser er en forutsetning for å sikre en god drift i tråd med mandat og oppdrag både i henhold til vedtekter og mandat fra staten.

ARKIVETS målgruppe er befolkningen generelt, men skoleelever er en særlig målgruppe.

Det er derfor svært gledelig at økningen i antall elever som fikk undervisning også viser økning for 2017 og for første gang passerer 8000. Dette til tross for at det var stengt for omvisning med undervisning i desember på grunn av teknisk vedlikehold i utstillingen «Brennpunkt ARKIVET». Også øvrige besøkende viser en økning. Men her er det fortsatt et potensial vi tror ikke er tatt ut og som krever ytterligere satsing.

Besøkstall	2013	2014	2015	2016	2017
Omvisning m/undervisning	3380	3950	4176	3 745	4 632
Annen undervisning	2739	1979	2905	3 522	3 400
SUM	6 119	5 929	7 081	7 267	8 032
Søndagsomvisninger	271	345	378	485	483
Andre besøk, særlig sommer	1974	2440	1364	2432	2696
Totalt	8 364	8 714	8 823	10 184	11 211*

(*Hvis en tar med øvrige deltagere på kurs, seminar og konferanser er totalt deltagerantall 15 165.)

Kontakten med departementet i forbindelse med utarbeidelsen av regjeringens strategi for freds- og menneskerettighetssentrene har også stimulert det interne samarbeidet mellom sentrene. Direktørmøtene har befestet seg som en viktig fellesarena for faglig utveksling og utvikling, det samarbeides mer bevisst i forbindelse med ulike høringer, DEMBRA prosjektet utvides og ulike bilaterale prosjekt initieres.

Blant de 35 saker som er styrebehandlet, kan særlig nevnes:

- Jevnlig oppdatering på status i byggeprosjektet.
- Strategiplanen har vært gjennom en videreutvikling og er tilgjengelig for publikum på vår hjemmeside: <http://stiftelsen-ARKIVET.no/strategisk-plan-2017-2020>
- Kommunikasjonsplan
- Verdihåndbok og nytt bruksnavn ARKIVET freds- og menneskerettighetssenter.
- Økte pensjonskostnader etter fusjonen med Stiftelsen Internasjonalt Hus.
- Retningslinjer for samarbeid og bidrag fra ikke-offentlige samarbeidspartnere

Rådet avviklet som vanlig sitt årlige møte 8.mai. 15 stemmeberettigede medlemmer møtte. Arne Thomassen ble valgt som møteleder i rådsleder Robert Mood sitt fravær. Tor Wennesland ble valgt til ny leder av rådet.

Audun Myhre
Direktør

NY ARENA

NYBYGGET

Byggeprosessen har stort sett fulgt tidsplanen. Grunnarbeidene tok noe lengre tid enn planlagt. To hensyn gjorde at entreprenøren valgte ikke å bruke dynamitt og dermed brukte lengre tid på denne fasen; jernbanetunnelen under bygget og nærheten til E-39.

4. april var det offisiell grunnsteinsnedleggelse med blant annet hilsningstale fra Kunnskapsdepartementet. Grunnsteinen ble lagt ned av Harald Sødal som er en av stifterne.

Grunnsteinen inneholder blant annet vedtekter, Osmund Faremos politiske testamente, en årsrapport og gjeldende strategidokument.

Senterets tre bygninger er nå knyttet sammen på alle plan med gangveier og heiser som gir en meget god funksjonalitet. Områder for ansatte og besøkende er adskilt, og det er nå også gode garderobeforhold.

Senterets storstue «Skillingsalen» har fått en god teknisk utrustning takket være en gave fra Skillingsfondet. I kjelleren er det innredet et stort, moderne magasin.

Endelig byggeregnskap foreligger ikke ennå, men det forventes å ligge innenfor budsjettammen på 32 millioner kroner inklusive gaven fra Skillingsfondet på 2 millioner kroner.

KUNST OG UTSTILLINGER

Ombygningen av Arkivetbygningen og nybygget har gitt nye muligheter for både utstillinger og utsmykking. ARKIVET er i besittelse av mye kunst som er mottatt over tid. Denne er gjennomgått og plassert tematisk i ulike rom.

I samarbeid med fagkonsulent oppnevnt av Agder Kunstnersenter ble kunstneren Bente Sommerfeldt-Coldberg valgt til utsmykkingsoppdraget i nybygget. 12. desember ble kunstverket «Respectare» montert i senterets inngangsparti. Verket antyder rotasjon av verdenskartet innenfor en sirkel.

Sirkelen kan sees som bilde på kontinuitet og som bilde på jorden, himmelen og solen. Verdenskartet kan leses som kompass og retning i universet. Arbeidet synliggjør vår verden som navigasjon, og henspiller på vårt eget ansvar for valg, holdninger og retninger vi velger i våre liv, i en felles verden.

Verkets innhold og utforming anskueliggjør repetisjon og inviterer til å se verden på nytt, om igjen og om igjen.

«Respectare» er relatert til ARKIVETs grunnleggende verdier, bygget på demokrati, frihet og menneskeverd. Som forutsetning for å kunne ivareta, etterstrebe og kontinuerlig arbeide for verdiene ARKIVET står for, er det avgjørende at hver og en både har og utviser respekt.

Før arbeidet begynte i slutten av desember 2016.

Bygget slik det fremstår ved åpningen 1. februar 2018

Areal for temporære utstillinger i den samlede bygningsmasse er blitt kartlagt. Når nybygget åpner februar 2018, vil det være plass til tre utstillinger i tillegg til den permanente utstillingen «Brennpunkt ARKIVET». Utstillingene skal gjenspeile ARKIVETs virksomhet og kunne brukes i den øvrige formidlingen.

Utstillingen «Litteratur, sensur & krigen», åpnet 28.februar i biblioteket, og er laget på bakgrunn av EØS-prosjektet «Books discovered once again». Utstillingen formidler hva som skjedde med bøker under andre verdenskrig.

8. mai 2017 åpnet utstillingen «Bak blendede ruter» i det nye utstillingsrommet ved minnetrappen. Den viser krigskarikaturer av den norske kunstneren Anna-Eva Bergman (1909–1987). Utstillingen er utlånt av HL-senteret og tilpasset ARKIVETs bruk.

Det tredje utstillingsrommet bygges i tidligere resepsjonsområde i 3. etasje i ARKIVET-bygget. Arbeidet med utstillingen Laudal/Kerner som skal vises i dette lokalet, tok til i 2017.

Styringsgruppen for byggeprosjektet har lagt som en tydelig føring at opparbeiding av uteområdene også skal prioriteres. Det handler både om tilrettelegging av praktiske løsninger som sykkelparkering og søppelhåndtering, men også hvordan uteområdene kan tilrettelegges for formidling. Det har blant annet resultert i at Minnebautaen, som nå har fått en enda mer sentral plassering ved inngangspartiet, omkranses av et enkelt amfi.

ARKIVET freds- og menneskerettighetscenter gir muligheter for nye tiltak, prosjekter og samarbeid mellom alle organisasjoner som er samlokalisert ved senteret. Dette har det vært jobbet med, og prosess vil fortsette inn i 2018. I første omgang er mest tid brukt på programmet for åpningsuken i februar 2018 hvor alle organisasjoner tilsluttet senteret er tildelt ansvar for hver sin dag.

NRK filmer åpning av utstillingen «Forbudte bøker under andre verdenskrig». Foto: Arkivet

MENNESKEVERD OG DEMOKRATI

Dette strategiske målområdet handler i 2017 særlig om impulsen fra fusjonen med Stiftelsen Internasjonalt Hus (SIH) samt Plattform, Norsk institutt for forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme.

Fusjonen med Stiftelsen Internasjonalt Hus (SIH) ble formelt godkjent 4.april og markert på ARKIVET med en sammenkomst med det avgåtte styret i SIH i begynnelsen av juni.

Under Arendalsuka ble en omfattende demokratidialog i 8 deler gjennomført med innsiktsfulle, profilerte og engasjerte deltagere. Programmet ble lagt merke til langt ut over de ca 600 personene som i alt var tilstede. Arbeidet med demokratialogene har også etablert en uformell kontakt i Nordisk ministerråd som kan gi muligheter for en videreføring i nordisk sammenheng.

Som en del av del av demokratialogene er manus til boken «Vandring, velferd og demokrati» utviklet. Sentrale samfunnsdebattanter fra alle de nordiske landene er bidragsyttere. Boken er et skandinavisk forsøk på å forstå globaliseringens konsekvenser. Ambisjonen er å bygge broer over råkene som har åpnet seg i debatten om hvordan våre samfunn skal møte vandringen, enten det er arbeidsinnvandring, asylsøkere eller andre som er blitt en del av våre samfunn.

«Flyktninger forteller» er et samarbeidsprosjekt initiert av ARKIVET med Universitetet i Agder, Fylkesbiblioteket og Kristiansand kommune. I fellesskap er ønsket å dokumentere og formidle historien til dagens ofre for krig og tortur slik at også deres fortellinger om håp, mot og vilje kommer frem. Prosjektet er i en oppstartsfase med tanke på gjennomføring i 2018.

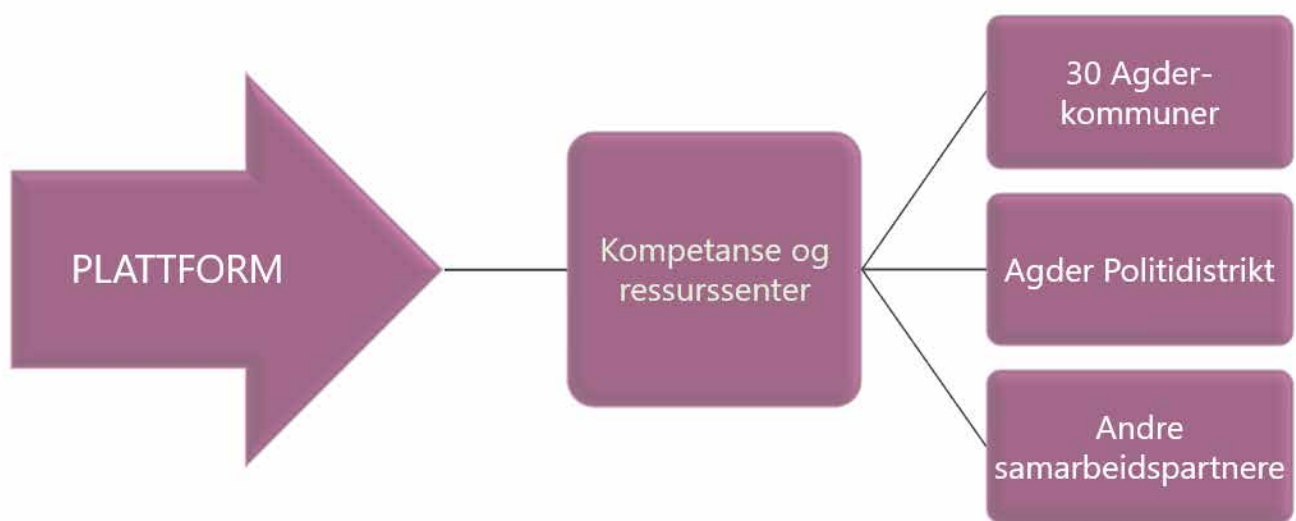
PLATTFORM

Demokratiet trues av ideologier hvor det enkelte menneskes ukrenkelige verdi og de tilhørende menneskerettigheter ikke respekteres. Plattformsamarbeidet med Agder politi og KS Agder har som mål å forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme.

Dette interkommunale prosjektet har hatt en omfattende prosjektutvikling siden oppstart i 2016, med god forankring hos de 30 Agderkommuner og andre samarbeidende aktører. Modellen har nå begynt å fungere og gir arbeidsro. Likevel kreves bevisst jobbing med å være tydelig og systematisk i kommunikasjonen for å sikre god forankring i prosjektet og tiltakene. En ny strategi er utarbeidet basert på erfaringene det første prosjektåret. Målet er at Plattform skal bli en del av ARKIVETs faste virksomhet med en forutsigbar grunnfinansiering.

Fra debattene som Stiftelsen Arkivet var ansvarlig for under Arendalsuka

Forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme er ikke noe kommunene klarer alene. De er avhengige av tett samarbeid med lokale og regionale krefter i forebyggingsarbeidet og da særlig med politiet. Samlokaliseringen gjennom Plattform som kompetanse- og ressurscenter gir synergier som kommunene drar nytte av.

Prosjektet rapporterer to ganger i året til det regionale Rådmannsutvalget og har en styringsgruppe bestående av leder for Rådmannsutvalget, Politimesteren i Agder, direktør for KS Agder, rådmannen i Kristiansand og direktør for ARKIVET. Den operative gruppen består av SLT-koordinator eller en annen representant fra hver av de 30 kommunene.

Eksempler på tiltak

Malforedrag – Fenomenforståelse om forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme.

Regional kunnskapsportalen www.plattform.no: Nytt innhold legges fortløpende ut i forhold til behov og etterspørsel og i samarbeid med kommunene.

Dokumentarfilm «Mohammed 20 år, har vært på flukt i 10 år»

Seminar for førstelinjetjenesten med en eks-Al-Qaida, en eks- nynazist og en lege som har skrevet bok om Norsk Islam.

Den Nasjonale Radikaliserings konferansen Plattform ett av fem gode tiltak nasjonalt.

F.v.: Carl Schiøtz Wibye, Rose Olsen, Kjetil Grødum, Audun Myhre, Omar Sadiq, Benedicte Bjørnland

Arendalsuka – Debatt med sjef PST Benedicte Bjørnland, forfatter Øyvind Strømmen og tidligere ambassadør til Saudi-Arabia Carl Schiøtz Wibye trakk full bystyresal. Tema: Søkelyset på hvordan globalt forankret hat-ideologi og intoleranse, både innenfor ekstrem islamisme og høyreekstremisme, utfordrer oss lokalt i møte med sårbar ungdom.

“**Mentorskolen**” et tverrfaglig mentorprogram som startet mai 2017 i samarbeid med RVTS-sør. 15 kandidater fra ulike miljø har gjennomgått en grunnopplæring i hvordan man kan møte ungdom som er i faresonen for radikaliserings. Mentorene er en ressurs kommunene kan aktivere ved behov. .

FORSKNING

Forskningsdelen er et avgjørende bidrag for at Plattform skal framstå som en troverdig ressurs. I samarbeid med Agderforskning og RVTS-Sør er det gjennomført et følgeforskningsprosjekt hvor man fulgte en «guttegruppe» som var del av organisasjonen Kirkens Ungdomsprosjekt (KUP) innsats for forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme. Prosjektet har bestått av feltarbeid, deltakelse i planlegging og evaluering underveis. Funnene oppsummeres i egen rapport og formidles som del av en godkjent internasjonal publikasjon.

Et samarbeidsprosjekt med UiA som skal forske på skolens rolle i forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme med fokus på effekten av skolebesøk ved ARKIVET Freds- og menneskerettighetscenter og reisene til Tyskland og Polen med Aktive Fredsreiser og Hvite Busser, startet opp høsten 2017. Prosjektet har tittelen «Batle of ideas».

HISTORIE NÅ!

Som utdanningscenter for fremtidsrettet fredsarbeid med utgangspunkt i krigshistorien, skal forskning, formidling og dokumentasjon bygge bro mellom fortiden og nåtiden med et fremtidsperspektiv.

FORSKNING

I dette arbeidet inntar forskningen en stadig viktigere plass. Forskningsbasert kunnskap må ligge til grunn for formidlingen i en tid hvor det kan synes mer og mer krevende å skille mellom sann og falsk kunnskap og informasjon. Den store satsing på 2 PhD-er nærmer seg slutten.

Bjørn Tore Rosendahl har fått godkjent sin avhandling og disputerte 2.februar 2018 over avhandlingen: «Seafarers or war sailors? The ambiguities of ensuring seafarers' services in times of war in the case of the Norwegian merchant fleet during the Second World War».

Thomas V.H. Hagen innleverte sin PhD den 3. november 2017 og har fått en tentativ dato for disputas i april 2018. Avhandlingen er en monografi og har tittelen *Folkefelleskap, forlystelse og hverdagsmotstand: Kino i Norge 1940-1945*.

Begge avhandlingene er levert ved Institutt for religion, filosofi og historie ved UiA.

SLUTTFØRING AV EØS-PROSJEKT

ARKIVET har siden 2015 deltatt i EØS-prosjektet «Books discovered once again», i samarbeid med Nasjonalbiblioteket i Tsjekkia. I 2017 ble prosjektet videreført gjennom et formidlingsopplegg basert på forskningsresultater fra hovedprosjektet. Et digitalt undervisningsopplegg ble utviklet presentert gjennom en «turné». Skoler og universitet både i Norge og Tsjekkia ble besøkt. Undervisningsopplegget og utstillingen i biblioteket om forbudte bøker dannet utgangspunkt for et tilbud til videregående skoler i Vest-Agder gjennom Den kulturelle skolesekken.

NYTT BLIKK 2017

Årsskriftet *Nytt Blikk* fokuserte denne gang på ARKIVET og arbeidet her. På hvilken måte arbeides det for et større menneskeverd og bidrar dette til fred? Organisasjonene på ARKIVET ble invitert til å gi sitt bidrag til utgivelsen, hvor tema var: «Skaper vi menneskeverd, skaper vi fred?»

BIBLIOTEKET

Fagbiblioteket består av en betydelig boksamling innen senterets fagområder med hovedvekt på norsk okkupasjonshistorie, spesielt lokal okkupasjonshistorie, holocaust, fangehistorie og krigsseilerhistorie. Fagbiblioteket er et tilbud for Stiftelsen Arkivets ansatte og frivillige, samt for interesserte besøkende. I biblioteket har det også blitt satt opp en utstilling som knytter seg til Arkivets deltakelse i EØS-prosjektet Books discovered once again. Publikum som besøker Brennpunkt Arkivet, får muligheten til å se denne utstillinga som tar for seg bøker og boksamlinger i Europa som ble stjålet eller ødelagt av nazistene.

I 2017 har ARKIVET hatt én ansatt i 40 % stilling, samt én frivillig. Ved opprettelsen av biblioteket, ble samlingen bygget opp ved hjelp fra ansatte og frivillige, og med gaver fra venner av Arkivet. Pr. 31. desember 2017 hadde biblioteket 4532 titler i samlingen totalt, en økning på 379 titler i løpet av året. Disse bøkene er både kjøpt inn og mottatt i gave. I tillegg jobber vi også med å registrere bøker som tidligere ikke har vært registrert. I tillegg til titler i den ordinære samlingen, har biblioteket også to spesialsamlinger; en stor samling med lokale aviser fra krigsårene og en spesialsamling med bøker utgitt mellom 1930-1950, herunder en samling med nasjonalsosialistisk litteratur. I 2017 hadde biblioteket et utlån på 52 titler; dette tallet er ikke representativt for aktiviteten i biblioteket siden vi er et referansebibliotek og en del lesing og gjenfinning skjer i biblioteket uten utlån. Biblioteket holder til i 1.etasje og vil bli en del av det åpne resepsjonsområdet når nytt bygg åpner i 2018.

OMVISNING OG UNDERVISNING

Statistikk over undervisningsaktivitetene, 2017-tall. 2016-tall i parentes

	B-skole	U-skole	Vgs.	UiA/ Høgskole	Lærere	2017	2016	2015
Omvisning med undervisning	78 (0)	3498 (3422)	294 (116)	500 (144)	262 (63)	4632	3 745	4176
Annen undervisning					(75)	3400	3522	2905
Da Arne var barn	300							
Litteratur, sensur og krigen			250					
Tekst og musikk i krig og konflikt		150						
Jakten etter jødene på Agder			1200					
Holocaustdagene		1500						
8.mai-markering								
SUM	378 (0)	5148 (5422)	1744 (1192)	500 (144)	262 (138)	8032	7 267	7 081

I 2017 fikk 4632 skoleelever omvisning og undervisning, mens tallet for 2016 var 3745.

Det betyr at 2017 volummessig er et rekordår. En vesentlig forklaring er at utstillingen var stengt 3 måneder i 2016 for oppgradering. Til sammen har vi hatt mer enn 8000 elevtreff – både på ARKIVET, på skoler og gjennom Holocaustdagen-arrangementet.

Like viktig som besøkstall er fokus på mandatet til ARKIVET. Undervisningen er det siste året revidert for å sikre at samfunnsoppdraget blir ivaretatt. Elever som kommer til ARKIVET skal møte et opplæringstilbud som setter det nåtidige perspektivet rundt menneskerettigheter i sentrum. Vi søker gjennom undervisningen å forebygge antidemokratiske holdninger og voldelig ekstremisme, samt å fremme verdiene av demokrati, frihet og menneskeverd. Det tre timer lange opplegget bygger bro mellom fortid, nåtid og framtid.

Årets skoler kommer fra alle kommunene i Vest-Agder med unntak av Sirdal. I Aust-Agder mangler Gjerstad, Risør, Tvedestrand og Vegårshei. Dette utgjør en potensiell elevmasse på mer enn 200 elever. Det er mest sannsynlig logistiske grunner til at skolene nær fylkesgrensene til henholdsvis Rogaland og Telemark ikke velger å besøke ARKIVET. Denne utfordringen vil bli møtt på en ny måte neste år. Disse skolene vil bli besøkt med et opplegg som dekker både ARKIVETs historie og fangefortellinger, samt et blikk på «verden i dag» og menneskerettighetsspørsmål.

Både i 2016 og 2017 ble ARKIVET forespurt om å holde foredrag og workshop om flerkulturell forståelse for barne- og ungdomsarbeiderlinja ved den videregående skolen KKG. Med utgangspunkt i et fremtidsrettede pedagogiske arbeid og i samarbeid med FN-sambandet Sør har dette blitt en spennende tematikk å formidle.

Våren 2017 ble en av de frivillige omviserne benyttet som vikar i en tre måneders pappaperm. I tillegg til møte med elever bidro han med å klargjøre vår nettbrettbaserte workshop om fanger på ARKIVET rettet mot kommunen den besøkende skolen kommer fra. Dette har gitt undervisningsopplegget vårt en lokal forankring som skaper relasjoner til elevenes eget hjemsted.

Promoteringen av våre tilbud rettet mot lærere i videregående skole fortsatte i 2017.

DEN KULTURELLE SKOLESEKKEN

Gjennom Den kulturelle skolesekken i Aust- og Vest-Agder har vi møtt 1900 elever på barne-, ungdoms- og videregående nivå.

Kurset *Da Arne var barn, var det krig* var tilbake denne høsten og 300 elever i Songdalen kommune på mellomtrinnet fikk møte tidsvitnet Arne Eilertsen (85) og høre om hvordan det var å vokse opp i Norge under krigen. *Jakten etter jødene på Agder* er fremdeles meget populært og ble gjennomført for 1200 VGS-elever både i Aust- og Vest-Agder. I forlengelsen av EØS-prosjektet «Books discovered once again», som har vært i samarbeid med Nasjonalbiblioteket i Tsjekia, ble det utviklet et skolesekkurs som het «Litteratur, sensur & krigen». Ca 250 elever deltok på dette kurset som foregikk både i vårt bibliotek og Handlingsrommet i kjelleren. ARKIVET har også i 2017 vært medprodusent og fasilitator for ungdomsskolekurset *Tekst og musikk i krig og konflikt*. Dette er et samarbeid mellom Universitetet i Agder og ARKIVET. 150 tiendeklassinger deltok.

SEMINARER OG LÆRERKURS

I flere år har ARKIVET arrangert lærerkurs på Sørlandske lærerstevne i samarbeid med Forum for samfunnsfagene i Vest Agder og FN-sambandet Sør. I år var tittelen «Klimakrisen – århundrets mulighet!». Kurset fikk meget gode tilbakemeldinger. ARKIVET hadde også en egen stand hvor vårt arbeid ble promotert.

En av pedagogene ble invitert til å holde foredrag på HL-senterets lærerkurs i april. Tema var historiebruk hvor de forskjellige narrative endringene i kjellerens utstilling viser forskjellige måter å fortelle historien om overgrepene på ARKIVET. I forlengelsen av kurset er en tekst om dette temaet levert til nettportalen norgeshistorie.no. Artikkelen er i skrivende stund inne til fagfellevurdering og vil antakelig publiseres når deres nye nettprofil er ferdig primo 2019.

HOLOCAUSTDAGEN

Den internasjonale Holocaustdagen markeres til minne om at utryddelsesleiren Auschwitz ble befridd av sovjetiske styrker den 27. januar 1945. Regjeringen har gitt en tydelige oppfordring til kommunene og skolene om å benytte markering av Holocaustdagen til holdningsskapende arbeid mot rasisme og diskriminering.

ARKIVET er sentral i planlegging og gjennomføring av denne markeringen i Kristiansand. Fra 2016 er den også etablert i Arendal. Nå er den blitt Norges og kanskje Nordens største i sitt slag.

I år var det 13. år på rad Holocaustdagen ble gjennomført sammen med Kristiansand kommune, Vest-Agder Røde Kors og FN-sambandet Sør. De siste fire årene har dagen blitt markert over to dager for å kunne få med alle ungdomsskoler i Kristiansand kommune og deres ca. 1000 elever på niende trinn. Arendal kommune legger også mye ressurser i gjennomføringen av dagen for sine ca. 500 niendeklassinger. Til sammen når vi mer enn 1500 elever.

For første gang ble Holocaustdagen markert også for videregående. I samarbeid med KKG ble det lagd en komprimert versjon av ungdomsskoleopplegget presentert for en fullsatt sal av lærere og elever.

DEMBRA

Høsten 2017 var pedagogene invitert på samling for sentrene som driver DEMBRA. ARKIVET har lenge blitt forespeilet å ha en koordinatørrolle for Sør-Norge, og det er nå klart at vi vil være DEMBRA-senter fra og med 2018.

SAMARBEID MED FALSTADSENTERET

Som ledd i samarbeidet mellom freds- og menneskerettighetssentrene i Norge har en av pedagogene vært med i en referansegruppe for den nye utstillingen i kommandantboligen på Falstad. Prosjektet har arbeidstittelen MAKT.

NETTVERKSSAMLING

Pedagogene deltok på nettverkssamlingen for pedagoger i sentre som driver holdningsskapende formidling. Samlingen var fruktbar både med tanke på kompetanseheving og samarbeid mellom sentrene. Den ble avholdt i august i Narvik.

NORSK SENTER FOR KRIGSSEILERNES HISTORIE

Å løfte fram den enkelte krigsseilers historie handler om å gi identitet og verdighet til en gruppe som altfor sent fikk sin anerkjennelse. Når vi i tillegg vet at svært mange av krigsseilerne av ulike årsaker ikke fortalte historien om sin krigsinnsats, bidrar Norsk senter for krigsseilerhistorien til at mange etterkommere og andre interesserte nå blir kjent med en historie som fortjener å løftes fram.

I 2016 fikk ARKIVET en tilleggsbevilgning over Statsbudsjettet på 1,5 mill. kroner for sitt arbeid med krigsseilernes historie. Norsk senter for krigsseilerhistorie er (NSK) opprettet, som en integrert del av Stiftelsen ARKIVET, for å løse denne oppgaven. Målsetningen til senteret er å bli ledende i Norge på dokumentasjon, forskning og digital formidling av norsk krigsseilerhistorie. Stor grad av frivillighet og privat tilleggsfinansiering har i 2017 bidratt til ytterligere aktivitet, utover den statlige grunnfinansieringen. I 2017 bidro en innsamlingsaksjon med 3 millioner kroner til Krigsseilerregisteret.

KRIGSSEILERREGISTERET

Det digitale monumentet Krigsseilerregisteret, som skal dokumentere og hedre alle de ca. 45 000 krigsseilerne og deres historie, er den viktigste formidlingskanalen. Frivillige i Lillesand sjømannsforening og flere andre sjømannsforeninger i Norge er viktige samarbeidspartnere. I løpet av 2017 ble nær 14 000 krigsseilere registrert, slik at det totale antallet ved utgangen av 2017 var 28 300.

	Totalt	2017	2016	2015
Antall registrerte krigsseilere	27 900	13 600	8 300	6 000
Antall registrerte skip	4 304	804	1 143	2 357
Antall besøkende på nettsiden	172 354	117 026	55 328	
Publikumshenvendelser	1 470	820	650	
Antall følgere på Facebook	10 400	5 700	4 700	

Arkivmateriale på Riksarkivet utgjør hovedgrunnlaget for Krigsseilerregisteret, og derfor har vårt formelle samarbeid med Riksarkivet vært helt avgjørende mht. tilgang til det digitaliserte arkivmateriale: «Londonregisteret» og «Ex gratia-ARKIVET». De frivillige har siden 19. januar 2016 registrert krigsseilere fra ca. 450 av 635 bokser med arkivmateriale fra Ex gratia-arkivet (som er på totalt 750 000 dokumenter), og 88 av 121 bokser fra Londonregisteret.

I 2017 har to historikere vært ansatt i hhv. 40 og 60 % tidsavgrensede prosjektstillinger på innsamlede midler for å sikre kvalitet og framdrift i registreringen. Det gis også kontinuerlig oppfølging og tilbakemeldinger på krigsseilerregistreringen til de frivillige.

Frivilligheten er avgjørende for en systematisk registrering av alle krigsseilere. Ca. 70 frivillige fra sjømannsforeningene i Arendal, Brevik, Kristiansand, Drammen, Farsund, Fredrikstad, Grimstad, Holmestrand, Lillesand, Mandal, Moss, Oslo, Risør, Tromsø, Tverdalsøen og Tønsberg har fått opplæring. I tillegg kommer frivillige fra Kristiansand Orlogsforening og Stiftelsen krigsseilermonumentet på Haugalandet, samt flere som ikke tilhører noen organisasjon eller forening. 25. november arrangerte NSK en samling for de frivillige, med vekt på både det faglige og sosiale, inkludert middag og overnatting.

Det er også skannet 230 sjøforklaringer fra 1939-1940 og fra hjemmeflåten 1940-1945, i samarbeid med Riksarkivet. Det er også gjort en forstudie om dokumentasjon på utenlandske sjøfolk i Nortraship.

Statistikk over antall besøkende på nettsiden viser 117 026 besøkende i 2017, med 4 534 185 sidevisninger og 6 minutt og 18 sekunders besøkstid i snitt. Videre var det 820 dokumenterte publikumshenvendelser i 2017 til Norsk senter for krigsseilerhistorie/Krigsseilerregisteret. Svært mange av henvendelsene til Norsk senter for krigsseilerhistorie har inkludert en takk over at hittil ukjent historie gjøres kjent gjennom Krigsseilerregisteret. 13 temaartikler er ellers lagt ut på nettsidene i temasider.

DOKUMENTASJON – KRIGSSEILERARKIVET

En systematisk innsamling av originalt materiale etter krigsseilere, i samarbeid med sjømannsforeninger i hele Norge, ble startet i 2017 med et prøveprosjekt i samarbeid med Stavanger Sjømandsforening. Fram til januar 2018 er det mottatt materiale etter 24 krigsseilere og ett skip.

Krigsseilerarkivet, som inneholder både originale og kopier av materiale, utgjorde ved utgangen av 2017 dokumenter, bilder og gjenstander tilknyttet 81 krigsseilere. Deler av den digitale dokumentasjonen er publisert på Krigsseilerregisteret.

Mesteparten av det avleverte materialet er unikt; noe veldig personlig eller sensitivt. En av de mest verdifulle avleveringene i 2017 var en unik og original samling av brev skrevet av mange forskjellige krigsseilere. Vi mottok dette takket være bistand fra Jon Michelet. Guri Hjeltnes har også overdradd materialet etter sitt arbeid med bokverket *Handelsflåten i krig 1939 – 1945 til NSK*. Dette vil utgjøre et vesentlig bidrag til Krigsseilerarkivet vårt. Dokumentasjonsarbeidet utføres i en 60 % stilling. Målsettingen om å kunne ta imot og formidle private krigsseilerarkiver fra hele Norge krever 100% stilling.

FORSKNING

Artikkelen om kinesiske sjøfolk som inngår i doktorgradsarbeidet til Rosendahl, ble i 2017 publisert i Shanghai Maritime Museum sitt tidsskrift, National Maritime Research.

Den engelsk-språklige fagboken (antologi) «Allied Seafarers in the Second World War» ble tilnærmet ferdigstilt i 2017 og skal gis ut på Cappelen Damm Akademisk forlag tidlig i 2018. Med 10 forfattere fra sju forskjellige land, vil boken formidle krigsseilerhistorien i et internasjonalt perspektiv. Den vil også styrke det faglige nettverket rundt dette temaet, med Norsk senter for krigsseilerhistorie som en sentral aktør.

INTERNASJONALISERING

Internasjonale perspektiver og kontakt er viktig for utviklingen av alle deler av Norsk senter for krigsseilerhistorie. Krigsseilerregisteret har et globalt nedslagsfelt med brukere fra hele verden. I 2017 førte forskningen og bokutgivelsen om de 953 omkomne utenlandske krigsseilerne til at deres navn ble ført opp på kobberplater i Minnehallen i Stavern. Mange utenlandske ambassader var til stede ved avdukingen 8. mai, og det førte igjen til at navnene på de omkomne irske sjøfolkene på norske skip ble lest opp under en større minnemarkering i Dublin i november 2017.

NASJONALT OG REGIONALT SAMARBEID

Takket være tett og godt samarbeid i regionen er Agder i ferd med å bli et sterkt nasjonalt tyngdepunkt i både forskning, dokumentasjon og formidling av krigsseilernes historie. Da *D/S Hestmanden* i 2017 åpnet landets nye krigsseilmuseum i regi av Vest-Agdermuseet (VAM), bidro NSK med rådgiving og dokumentasjon, samt tilrettelegging av Krigsseilerregisteret.

På nasjonalt plan ble NSK i 2017 formelt medlemmer i Nasjonalt museumsnettverk for sjøfart (Sjøfartsnettverket), som er et nettverk for museer som har sin virksomhet knyttet til maritim historie.

På nasjonalt plan ble NSK i 2017 formelt medlemmer i Nasjonalt museumsnettverk for sjøfart (Sjøfartsnettverket), som er et nettverk for museer som har sin virksomhet knyttet til maritim historie.

SOSIALE MEDIER OG ANDRE MEDIER

Sosiale medier brukes aktivt til å formidle krigsseilernes historie. Facebook-siden «Krigsseilerne» hadde ca. 5 700 «følgere» ved utgangen av 2017. Hver måned har vi her løftet fram historien til en ny «månedens krigsseiler» fra Krigsseilerregisteret. Arbeid med krigsseilerhistorien har en rekke ganger både direkte og indirekte, blitt formidlet gjennom media i 2017. Ikke minst gjelder det TV-programmet «Hvem tror du at du er?» på NRK1, hvor krigsseilerhistorien i Jan Egelands familie ble formidlet.

FOREDRAG, PRESENTASJONER OG PUBLIKASJONER

De ansatte ved Norsk senter for krigsseilerhistorie har holdt til sammen 16 presentasjoner, taler og foredrag, for til sammen rundt 700 personer i løpet av 2017. Videre er det i løpet av året publisert tre artikler og en kronikk, i tillegg til et stort antall kortere nettartikler.

MINNESTED

PRIMUS OG DIGITALT MUSEUM

Alle gjenstandene i samlingen vår skal registreres i Primus. Opplysninger om gjenstander som har et potensial for formidling, legges til publisering på digitaltmuseum.no. Per 31. desember 2017 hadde vi publisert opplysninger om 89 gjenstander. Presentasjonen av ARKIVET og vår samling på nett, kan ses her: <https://digitaltmuseum.no/owners/SARK>.

ASTA/ARKIVPORTALEN

I slutten av året bestemte vi oss for å ta i bruk et registreringsverktøy for historisk arkivmateriale (primært dokumenter) som heter Asta. Dette gir mulighet til publisering i Arkivportalen, som er en felles arkivportal for over 70 ulike arkivinstitusjoner i Norge. Midler er satt av til kurs, lisens og anskaffelse av databaseløsning fra og med januar 2018. Dette er et samarbeid mellom ARKIVET og Norsk senter for krigsseilerhistorie (NSK).

JAKOB FRIIS' MAGASIN

Det nye magasinet i kjeller i nybygg er på 157 kvm. Her fins rullereoler til plassering av arkivbokser, åpne hyller til arkivering av gjenstander og et eget spesialrom for oppbevaring av historisk filmmateriale. Seksjonen med rullereoler vil bestå av tre deler: en for ARKIVETS historiske arkiv, en for NSK og en for ARKIVETS eget samtidsarkiv. Magasinet har fått navn etter den første statsarkivaren i Kristiansand. Jakob Friis' magasin vil bli tatt i bruk for fullt fra februar/mars 2018.

MUSEUM

Høsten 2017 ble det bestemt å foreta en teknisk oppgradering av de deler av den faste utstillingen som ikke har fungert optimalt siden 2016. En egen gruppe har fulgt opp dette arbeidet, som skal ferdigstilles i februar 2018.

En del av gruppens mandat har vært å gjennomføre tiltak som kan øke tilgjengeligheten for ulike publikumsgrupper ytterligere. Audioguiden har blitt vesentlig utvidet, og omfatter nå i alt 65 lydspor på engelsk og tysk. Alt innhold er tilgjengelig herfra: <http://www.laguide.no/earchive>. En ny utstillingsmanual med historisk bakgrunn, kart over utstillingen og praktisk informasjon er utviklet i en versjon på norsk/engelsk og en på tysk/spansk.

I selve utstillingen er gangretningen for publikum markert med diskrete piler i golvet, for å gjøre det enklere for publikum som vandrer i utstillingen på egenhånd å orientere seg.

PUBLIKUMSHENVENDELSER

I 2017 har 125 henvendelser av historiefaglig art blitt besvart skriftlig. Dette er ikke medregnet henvendelser angående krigsseilere, som journalføres for seg. Pågangen har vært så stor at det etter hvert har blitt en ventetid på opptil flere uker for enkelte henvendelser.

NORSK DIGITALT FANGEARKIV

«Norsk digitalt fangearkiv» er et samarbeidsprosjekt mellom ARKIVET og Falstadsenteret, og springer ut av de positive erfaringene med krigsseilerregisteret.no og vår forpliktelse til å forvalte og utvikle ny kunnskap om norsk og transnasjonal fangehistorie gjennom dokumentasjon, forskning og formidling. Nettverket av freds- og menneskerettssentrene representerer landets fremste fag- og forskningsmiljøer på norsk fangehistorie. Samarbeidet gir dessuten tilgang til dedikerte frivillige miljøer. Målet er at det digitale fangearkivet skal lanseres i tilknytning til 75-årsmarkeringen for frigjøringen av Norge etter tysk okkupasjon i mai 2020.

Prosjektet har fire hovedmål: Å sørge for at navn på personer som ble holdt i fangenskap under andre verdenskrig er tilgjengelig for allmennheten; å gi hver og en av disse personene verdighet; å bidra til å innhente ytterligere dokumentasjon fra gjenlevende, etterkommere og andre som kan kvalitetssikre og komplettere opplysningene i fangearkivet; å utvikle og formidle ny kunnskap om fangehistorie.

I 2017 har prosjektet blitt utformet, og vi har fått på plass en samarbeidsavtale med Riksarkivet om framfinning, digitalisering og tilgjengeliggjøring av relevant arkivmateriale. Neste fase i prosjektet blir å sikre privat og offentlig finansiering, slik at både ARKIVET og Falstadsenteret kan tilføres ressurser til å ansette en prosjektkoordinator i perioden fram til lansering.

RESSURSER

I samarbeid med et eksternt konsultentselskap er det utarbeidet en verdihåndbok, en kommunikasjonsplattform og en markedsplan. Verdihåndboken er en intern enkel trykksak som gir en felles forståelse av identitet, retning og veier som fører til målet. Dette er kart og kompass som binder staben sammen og hjelper å ta tydelige valg.

Staben sammen med det autentiske bygget er den klart viktigste ressursen i det daglige arbeidet. Slik ARKIVET freds- og menneskerettighetscenter framstår etter åpningen av nybygget, vil de ansattes kompetanse og evne til, hver for seg og i fellesskap, å utvikle virksomheten, bli av enda større betydning.

Det er i henhold til gjeldende plan gjennomført medarbeiderundersøkelse. Resultatet viser høy grad av trivsel og stolthet til arbeidsplassen. Samtidig identifiserer en slik undersøkelse alltid forbedringspunkter som det jobbes med i fortsettelsen.

Verneombudet har fått en sentral posisjon i forhold til HMS-arbeidet. Med månedlige internkontrollrunder i henhold til §4 i Internkontrollforskriften er fokuset på sikkerhet og forebygging av skader satt på organisasjonskartet siste året. Verneombudet er i tett dialog med ledelsen om alle aspekter som knytter seg til helse sikkerhet og miljø.

Annet hvert år drar staben på studietur til utlandet. Denne gang var Amsterdam reisemål. Med en historiker i staben som kommer fra Nederland, var det ikke vanskelig å lage et godt faglig program. Blant annet fikk staben ved siden av omvisning også faglige innføringer ved Anne Frank stiftelsen og Okkupasjonsmuseet.

FREMTIDSPERSPEKTIV

Nazimarsjen 27. juli er et tegn i tiden som ikke kan bagatelliseres eller overses. Vi ser at ideologiske fronter hvor menneskeverdet og menneskerettigheter ikke er selvfølgelige grunnsteiner bygge seg opp i en verden hvor globaliseringen visker ut avstander og mange grenser. Mulighetene for manipulering er mange og bevisstheten om denne muligheten ikke alltid like stor. Derfor trengs ARKIVET freds- og menneskerettighetscenter som en kraft i samfunnet. Og derfor trenger ARKIVET samarbeidspartnere og støttespiller som også gjennom økonomiske bidrag og bevilgninger vil investere i et samfunn med Større rom for menneskeverd.

ARKIVETS VENNEFORENING

Venneforeningen bidrar med omvisning i Gestapo-kjelleren for skoleelever koordinert med undervisningsleder, på søndager og ved gruppebesøk. Av totalt 7.811 besøkende i kjelleren fikk 4.632 omvisning ved Venneforeningen og undervisning i etterkant. I tillegg har 3.400 deltatt på andre undervisningsopplegg hvor flere av omviserne har bidratt ved prosjektoppgaver for elever i videregående skole og gjennom den kulturelle skolesekken. Medlemmer av Arkivets Venneforening bidro praktisk under Holocaustmarkeringen i 2017.

5. mai 2017 var Venneforeningen ansvarlig for markering av Russerfangenes dag på Agder.

9. mai 2017 var Venneforeningen med å markere Motstandskampens dag i Lindesnes og Mandal kommuner. Markeringene hadde stor oppslutning begge steder.

11. – 14. mai deltok omvisere og andre frivillige ved Arkivet på tur til Elverum hvor vi besøkte Trandumskogen, Midtskogen, Glåmdalsmuseet og Elverum folkehøgskole der filmen «Kongens nei» ble spilt inn. I månedsskiftet september/oktober dro Venneforeningen på medlemstur til Baltikum. Vi besøkte Tallin, Riga og Vilnius. Alle steder med profesjonelle guider som satt oss inn i deres dramatiske og spennende historie.

Hver første mandag i måneden avholdes det fast møte for omviserne og andre frivillige på huset hvor blant annet omvisningen for skoleelever koordineres med undervisningsleder.

Pr 31.12.17 har Arkivets Venneforening 461 medlemmer, herav 125 livstidsmedlemmer.

Venneforeningens innsats på huset i 2017 anslås å utgjøre ca 4 årsverk.

Minnesmerket i Trandumskogen

PUBLIKASJONER

NYTT BLIKK 2017 – ÅRSSKRIFT FRA STIFTELSEN ARKIVET

Stiftelsen Arkivet gir hvert år ut tidsskriftet Nytt Blikk, for å sette fokus på tema vi er særlig opptatt av i det aktuelle året som tidsskriftet gis ut. Tema for Nytt Blikk 2017 var: «Skaper man menneskeverd skaper man fred? Nummeret tar for seg hvordan Stiftelsen Arkivet og andre institusjoner arbeider for å skape fred, men hjelper det egentlig?»

Tekster publisert av Stiftelsen Arkivets ansatte i 2017:

Où sont les bibliothèques spoliées par les nazis? Konferanse på Nasjonalbiblioteket i Paris 23. – 24. mars 2017. Presentasjon av Gro Kvanvig: Libraries in Norway during World War II and the story of how the Norwegian Freemasonic Library ended up in a castle in the Czech Republic

Prosalong 28. september 2017 «De ukjente tidsvitnene». Gro Kvanvig

Nasjonalbiblioteket, Oslo 2. Mars 2017 «Hva skjedde med litteraturen under 2. verdenskrig?» Gro Kvanvig

Karlsuniversitetet, Tsjekkia 3. april 2017 «Literature during 2nd world war in Norway.» Gro Kvanvig

«Tale ved Krigsseilermonumentet på Bygdøy 8. mai 2016» i årsskriftet til Norsk Maritimt Museum 2016, av Bjørn Tore Rosendahl

«Not in the same boat? Chinese seamen in the Norwegian Merchant Fleet during the Second World War», i National Maritime Research, Shanghai Maritime Museum, av Bjørn Tore Rosendahl

«Menneskeverdet i krigsseilerhistorien» i Nytt Blikk 2017, av Bjørn Tore Rosendahl

«Er en atomvåpenfri verden mulig?», Kronikk i Fædrelandsvennen 9.12.2017, av Bjørn Tore Rosendahl og Kristian Røssaak (FN-sambandet)

Appell krystallnatten 9. november av Audun Myhre

«Når menneskeforakten marsjerer » – Fædrelandsvennen (Kronikk etter nazimarsjen 29. juli) av Audun Myhre

REGN SKAP / 2017

ÅRSMELDING 2017

STIFTELSEN ARKIVET

VIRKSOMHETENS ART. «Formålet med stiftelsen er å eige og forvalte det tidlige Statsarkivet i Kristiansand. Bygningen ble brukt som hovudkvarter for Gestapo under okkupasjonen. Bygningen skal vere ein del av eit informasjonssenter om okkupasjonen og krigstida 1940-45. Det skal også vere eit utdanningsenter for framtidens fredsarbeid, basert på demokrati, fridom og menneskeverd. Siktemålet er å få til eit nært samarbeid med tilsvarende interesseorganisasjonar og sikre eit godt samarbeid med alle delar av utdanningssystemet. Stiftelsen skal drive og ha ansvar for vitenskapleg forskning på dei aktuelle fagområda.» (vedtektenes formålsparagraf)

Formålet i vedtektene er todelt, men er likevel bundet sammen. På den ene siden skal selve bygningen forvaltes og brukes til formidling av okkupasjons- og krigshistorien. Samtidig skal det drives et framtidens fredsarbeid basert på forskning, dokumentasjon og undervisning. I dagens kontekst betyr det forebygging av antidemokratiske holdninger og voldelig ekstremisme samt bidrag til at alle som er i kontakt med stiftelsen, erfarer verdien av demokrati, frihet og menneskeverd.

Da rådsmøtet i 2016 justerte vedtektene slik at begrepene demokrati, frihet og menneskeverd ble innarbeidet i formålet, ble styret bedt om å jobbe videre med navnespørsmålet med føringen at ARKIVET beholdes mens Stiftelsen gjerne kunne sløyfes. I forlengelsen av denne prosessen har styret vedtatt at ARKIVET freds- og menneskerettighetssenter skal brukes som betegnelse i all utadrettet kommunikasjon og registreres som bruksnavn i Brønnøysund. Det formelle navnet Stiftelsen ARKIVET registrert hos Stiftelsestilsynet er ikke endret. Navnet ivaretar og balanserer det historiske grunnlaget for stiftelsen med det aktuelle samfunnsoppdraget slik det er formulert både i vedtekter og oppdraget fra Stortinget og regjeringen. Som ett av syv freds- og menneskerettighetssentre er mandat og oppdrag bekreftet og befestet gjennom regjeringens felles strategi for freds- og menneskerettighetssentrene. «Sentrene utfyller hverandre temamessig og gir grunnlag for en sammensatt, landsdekkende og helhetlig politikk med internasjonale samarbeidsrelasjoner på en rekke områder.» (Kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen i forordet til strategien lansert 11.10.2017)

2017 har båret preg av det store byggeprosjektet som har fulgt tidsplanen og ved slutten av året i praksis var klart for overtagelse med enkelte gjenstående detaljer. Det nye bygget gjør at den totale bygningsmassen nå fremstår som et helhetlig senter med Arkivetbygningen som det monumentale signalbygg. Av totalt bevilgende kr 30 millioner er det mottatt så langt kr. 23 millioner. Mottatte tilskudd til nybygg er balanseført og inntektsføres i takt med avskrivinger når bygget er ferdig stilt.

Helt fra åpningen i 2001 har utstillingen i husets kjelleretasje, «Brennpunkt Arkivet», vært sentral i formidlingen av krigshistorien og til forståelsen av å bygge et samfunn basert på enkeltmenneskets ukrenkelige verdi. Virksomheten er under stadig endring og utvidelse. Forsknings- og dokumentasjonsarbeidet har blant annet resultert i etableringen av «Norsk senter for krigsseilerhistorie» og «Plattform – norsk institutt for forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme». Krigsseilerne spilte en avgjørende rolle i kampen mot nazismen. Deres historie blir nå tatt vare på gjennom et systematisk faglig arbeid. «Plattform» er en positiv motkraft til de krefter som vil undergrave frihet og demokrati. Samarbeidet med Politiet og KS-Agder og fylkenes 30 kommuner er nå godt etablert.

Utviklingen ved Stiftelsen Arkivet kjennetegnes ved evne til, basert på historien, å møte dagens samfunnsutfordringer knyttet til menneskeverd, demokrati og rettsstat. Staben innehar bred kompetanse innen forskning, kulturvirksomhet, undervisning og prosjektarbeid. Sammen med mange frivillige medarbeidere gjør dette Stiftelsen Arkivet til en samfunnsaktør som utvikler, formidler og anvender kunnskap som skaper større rom for menneskeverd. Ca 60% av driftsbudsjettet kommer fra bevilgningen over statsbudsjettet. Kunnskapsdepartementet forventer at stiftelsen driver et informasjons- og dokumentasjonssenter om krigshistorien, folkeretten og menneskerettighetene med et særlig oppdrag å medvirke til et godt opplærings tilbud om fred og menneskerettigheter for barn og unge. Opplærings tilbudet ivaretas gjennom omvisning og undervisning ved besøk av skoleklasser på Arkivet og opplegg ute i skolene blant annet gjennom Den kulturelle skolesekken (DKS).

Fortsatt drift: Årsregnskapet viser et overskudd på kr 49 715,- for 2017. Overskuddet er avsatt til annen egenkapital. Stiftelsen har god egenkapital og har lav risiko i driften. Forutsetningen for fortsatt drift er tilstede og årsregnskapet bygger på dette.

ARBEIDSMILJØ/YTRE MILJØ. Stiftelsen Arkivet hadde for 2016 et totalt sykefravær på 2,69% fordelt 16,4 årsverk. Ansatte i virksomheten har ikke vært utsatt for ulykker eller fysiske skader. Stiftelsens virksomhet forurensrer ikke ytre miljø. Byggeprosjektet er gjennomført uten rapport om arbeidsulykker i 2017. Stiftelsen Arkivet er miljøsertifisert gjennom stiftelsen Miljøfyrtårn.

LIKESTILLING. Stiftelsen Arkivet vil i tråd med de offentlige retningslinjer og intensjoner om likestilling arbeide for å oppnå ønskede mål resultater. Pr 31.12.2017 er det 19 ansatte, 14 menn og 5 kvinner. Pr. 31.12 er 6 av 9 faste representanter til styret og 10 av Rådets 22 faste representanter kvinner.

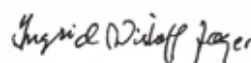
ANDRE FORHOLD. Byggeprosjektet har så langt holdt seg innenfor budsjetttrammen på kr 30 millioner. Det er etter det styret kjenner til, ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets utgang som har betydning for stiftelsens stilling og resultat.

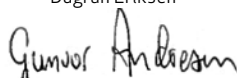
Kristiansand, 01.03.2018

Dagrun Eriksen
styremedlem

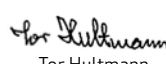

Stein Christian Salvesen
styremedlem

Birgit Attestog
nestleder

Ingrid Wisløff Jæger
styremedlem

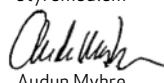

Gunvor Andresen
styremedlem

Rune André S. Frustøl
styremedlem

Tor Hultmann
styremedlem

Gro Bråten
styremedlem

Elisabeth Attramadal
styremedlem

Audun Myhre
Direktør

RESULTATREGNSKAP

	Note	2017	2016
DRIFTSINNEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Driftsinntekter	1, 2	19 079 571	17 294 864
Sum driftsinntekter		19 079 571	17 294 864
Varekostnad		180 594	300 278
Lønnskostnad	1, 3, 6	11 916 836	10 160 906
Avskrivning på varige driftsmidler	4	493 383	448 072
Nedskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler		0	37 300
Annen driftskostnad	1, 3, 12	6 545 228	6 423 680
Sum driftskostnader		19 136 041	17 370 236
DRIFTSRESULTAT		-56 470	-75 372
FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Annen renteinntekt	10	183 057	99 315
Annen finansinntekt		65 911	33 826
Verdireduksjon markedsbaserte omløpsmidler	9	147 746	0
Annen finanskostnad		16 036	56 961
Resultat av finansposter		85 186	76 180
Resultat før endring av fond		28 715	809
Resultat før endring av fond		28 715	809
Endring fond med selvpålagte restriksjoner			
Endring fond med selvpålagte restriksjoner		21 000	0
Sum endring fond med selvpålagte restriksjoner		21 000	0
Årsresultat	5	49 715	809
Overføringer			
Avsatt til annen egenkapital		49 715	809
Sum overføringer		49 715	809

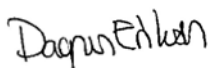
BALANSE

EIENDELER	Note	2017	2016
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	1, 4, 11, 12	25 892 693	2 025 496
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	1, 4	1 177 936	297 665
Sum varige driftsmidler	4	27 070 629	2 323 161
FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER			
Investeringer i tilknyttet selskap	1, 9	2 500 000	2 500 000
Lån til tilknyttet selskap	10	1 022 157	1 017 072
Andre fordringer	10	0	900
Sum finansielle anleggsmidler		3 522 157	3 517 972
Sum anleggsmidler		30 592 786	5 841 133
OMLØPSMIDLER			
Lager av varer og annen beholdning	1	145 287	195 257
FORDRINGER			
Kundefordringer	1	94 580	500 461
Andre kortsiktige fordringer		780 512	10 963 491
Sum fordringer		875 092	11 463 952
INVESTERINGER			
Markedsbaserte aksjer	9, 13	136 562	0
Markedsbaserte obligasjoner	9, 13	1 479 242	0
Sum investeringer		1 615 804	0
Bankinnskudd, kontanter o.l. 1	7, 13	5 611 287	8 807 550
Sum omløpsmidler		8 247 470	20 466 758
Sum eiendeler		38 840 256	26 307 891

BALANSE

EGENKAPITAL OG GJELD	Note	2017	2016
Innskutt egenkapital			
Bunden egenkapital	5	513 000	302 000
Sum innskutt egenkapital	13	513 000	302 000
OPPTJENT EGENKAPITAL			
Egenkapital med selvpålagte restriksjoner	5	1 602 157	1 623 157
Annen egenkapital	5, 13	4 427 244	2 702 068
Sum opptjent egenkapital		6 029 401	4 325 224
Sum egenkapital	5	6 542 401	4 627 224
GJELD			
Avsetning for forpliktelser			
Avsetning for forpliktelser	8	1 423 950	1 258 950
Annen langsiktig gjeld			
Offentlige tilskudd	12	22 248 357	14 748 357
Sum annen langsiktig gjeld		22 248 357	14 748 357
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld	13	3 606 855	541 182
Skyldig offentlige avgifter	13	212 947	687 271
Annen kortsiktig gjeld	2, 13	4 805 746	4 444 908
Sum kortsiktig gjeld		8 625 548	5 673 360
Sum gjeld		32 297 855	21 680 667
Sum egenkapital og gjeld		38 840 256	26 307 891

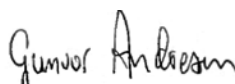
Kristiansand, 01.03.2018
Styret i Stiftelsen Arkivet

Dagrun Eriksen
styreleder

Birgit Attestog
nestleder

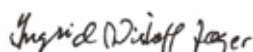
Gunvor Andresen
styremedlem

Tor Hultmann
styremedlem

Audun Myhre
Direktør

Ingrid Wisløff Jæger
styremedlem

Rune André Sørveit Frustøl
styremedlem

Gro Bråten
styremedlem

Stein Christian
Salvesen
styremedlem

Elisabeth Attramadal
varamedlem

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk. Det er utarbeidet etter norske regnskapsstandarder. Stiftelsen har videre fulgt opp relevante bestemmelser i Foreløpig regnskapsstandard for ideelle organisasjoner utarbeidet av Norsk Regnskaps Stiftelse. De unntaksregler som gjelder for små foretak er anvendt der annet ikke er angitt i regnskapsprinsipper.

Driftsinntekter og driftskostnader. Tilskudd inntektsføres i takt med bruken av midlene. Inntekter knyttet til levering av varer og tjenester inntektsføres på leveringstidspunktet. Kostnader medtas etter sammenstillingsprinsippet, dvs. at kostnader medtas i samme periode som tilhørende inntekter inntektsføres.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld. Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er uansett klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er analoge kriterier lagt til grunn. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet.

Enkelte poster er vurdert etter andre regler. Postene det gjelder vil være blant de postene som omhandles nedenfor.

Varige driftsmidler. Varige driftsmidler avskrives over forventet økonomisk levetid. Avskrivningene er som hovedregel fordelt lineært over antatt økonomisk levetid.

Aksjer og andeler i tilknyttet selskap. Investeringer i tilknyttet selskap er balanseført til anskaffelseskost. Investeringene blir nedskrevet til virkelig verdi dersom verdifallet ikke er forbigående.

Varer. Varer er vurdert til det laveste av gjennomsnittlig anskaffelseskost og netto salgsverdi.

Fordringer. Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Pensjoner. Pensjonsordninger finansiert via sikrede ordninger er ikke balanseført. Forpliktelsen er ikke balanseført. Pensjonspremien anses i disse tilfeller som pensjonskostnad og klassifiseres sammen med lønnskostnader.

Fusjon. Fusjon med Stiftelsen Internasjonalt Hus er regnskapsført som transaksjon.

NOTE 2 DRIFTSINNTEKTER

Driftsinntekter består av	2017	2016
Inntekt omvisning og bevertning	231 953	220 523
Salg bøker, dvd. O.l	127 913	81 876
Salg av tjenester	151 420	134 587
Sum salgsinntekter	511 286	436 985
Inntekter husleie og lokalleie	36 600	32 960
Viderefakturering	14 431	21 762
Sum leie og viderefakturering	51 031	54 722
Statlige driftstilskudd - Undervisningsdep. Kap.255	11 434 000	11 122 000
Statlige driftstilskudd - Norsk kulturråd	0	0
Fylkeskommunale driftstilskudd Vest-Agder	346 000	338 000
Fylkeskommunale driftstilskudd Aust-Agder	144 000	140 000
Driftstilskudd fra Kristiansand Kommune	450 000	441 000
Driftstilskudd fra andre kommuner	299 500	234 000
Tilskudd til renovering	0	751 643
Tilskudd til utstilling	0	663 441
Prosjektstøtte EØS	499 533	832 983
Andre tilskudd prosjekt	391 542	350 000
Tilskudd KS	1 653 451	779 693
Merverdikompensasjon	369 949	499 187
Sum inntektsførte tilskudd	15 687 975	16 803 157
Gaver til Krigsseilere	929 279	651 210
Gave Spareskillingsbanken	2 000 000	0
Sum gaver	2 929 279	651 210
Sum driftsinntekter	19 079 571	17 294 864

Annen kortsiktig gjeld. Prosjektmidler, som er mottatt, som forskuddsbetaling, og som skal benyttes og inntektsføres i 2018 er pr 31. 12. 2017 på kr 1 644 728. Beløpet inngår i annen kortsiktig gjeld. Innsamlet fond til å utvikle Krigsseilerregisteret, og som ikke er benyttet, er på kr 1 758 486. Mottatt tilskudd for renovasjon og nybygg er på kr 7 500 000 og er ført som langsiktig gjeld.

NOTE 3 LØNNKOSTNADER, ANTALL ANSATTE, GODTGJØRELSE, PENSJON M.M.

LØNNKOSTNADER	2017	2016
Lønninger	8 961 967	7 705 905
Arbeidsgiveravgift	1 490 778	1 231 632
Pensjonskostnader	1 148 785	964 860
Andre ytelser	315 306	258 509
Sum	11 916 836	10 160 906

Gjennomsnittlig antall årsverk: 16,4

YTELSER TIL LEDENDE PERSONER	Adm. direktør	Styre
Lønn	875 908	65 000
Pensjonsutgifter	78 832	
Annen godtgjørelse	21 248	

Pensjon. Stiftelsen er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Stiftelsen har ytelsesbasert pensjonsforsikring i KLP, se note 6. Stiftelsens pensjonsordning tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenstepensjon.

Revisor. Kostnadsført revisjonshonorar i 2017 utgjør kr 32 675 inkl. mva I tillegg kommer honorar for andre tjenester med kr 57 235 inkl. mva, som inkl teknisk utarbeidelse for offentlig årsregnskap, noter, revisorattestasjon moms kompensasjon, revisors bevitnelse vedr forholdet til kreditorene vedr fusjon.

NOTE 4 ANLEGGSMIDLER

	Bygninger og tomter	Driftsløsøre, inventar o.l.	Nybygg under oppføring	Sum
Anskaffelseskost pr. 01.01.17	11 588 077	1 533 624	1 425 896	14 547 597
+ Tilgang kjøpte anleggsmidler	89 731	983 654	24 167 466	25 240 851
= Anskaffelseskost 31.12.2017	11 677 808	2 517 278	25 593 362	39 788 448
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2017	11 341 177	1 339 342		12 680 519
+ Akkumulerte nedskrivninger 31.12.17	37 300			37 300
= Av- og nedskrivninger pr. 31.12.17	11 378 477	1 339 342	0	12 717 819
= Bokført verdi 31.12.2017	299 331	1 177 936	25 593 362	27 070 629
Årets ordinære avskrivninger	390 000	103 383		493 383
Økonomisk levetid	30 år	0-5 år		

NOTE 5 EGENKAPITAL

	Grunnkapital	Egenkapital m. selv-pålagte restriksjoner	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Pr. 31.12.2016	302 000	1 623 157	2 702 068	4 627 224
Pr. 01.01.2017	302 000	1 623 157	2 803 259	4 626 415
Endringer iht fusjon*	211 000		1 675 461	1 675 461
Bruk av fond		-21 000		-21 000
Årets resultat			49 715	49 715
Pr 31.12.2017	513 000	1 602 157	4 427 244	6 542 401

* Fusjon med Stiftelsen Internasjonalt Hus ble registrert i Stiftelsestilsynet den 04.04. 2017.

NOTE 6 PENSJONSKOSTNADER OG – FORPLIKTELSER

Stiftelsen har pensjonsordning som omfatter i alt 17 aktive personer. Ordningen gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Den kollektive pensjonsavtalen er finansiert ved fondsoppbygging organisert i KLP. Denne finansieres over selskapets drift. Forpliktelsen er ikke balanseført.

	2016	2017
Årets pensjonspremie, som er kostnadsført	1 075 255	1 298 482
Estimert andel av oppsamlet egenkapitaltilskudd 31.12.	190 833	257 000
Årets innbetaling til egenkapitalinnskudd	23 699	27 536
Saldo premiefond 31.12.	1 073 624	1 344 192
Avkastning på pensjonspremierfond	25 832	25 293
Beregnete pensjonsforpliktelser før arbeidsgiveravgift pr 31.12.	215 419	882 355
Beregnete pensjonsforpliktelser før arbeidsgiveravgift pr 31.12 for Stiftelsen Internasjonalt Hus I pensjonsforpliktelsene er arbeidsgiveravgift ikke medtatt		1 206 261
Økonomiske forutsetninger:	2016	2017
Diskonteringsrente	4%	4%
Forventet lønnsregulering/pensjonsøkning/G-regulering	2,97%	2,97%
Forventet avkastning på fondsmidler	4,6%	4,5%

Som aktuarmessige forutsetninger for demografiske faktorer og avgang er lagt til grunn vanlig benyttede forutsetninger innen forsikring.

NOTE 7 BANKINNSKUDD

Bundet skattetrekkinnskudd bank utgjør pr 31.12. 2017 kr 377 564 og som dekker skyldig skattetrekk pr 31.12. 2017.

NOTE 8 AVSETNING FOR FORPLIKTELSER

Avsetning for forpliktelser består av:

	2017	2016
Vedlikeholdsfond	-1 258 950	-1 258 950
Avsetning for forpliktelser	-1 258 950	-1 258 950

Vedlikeholdsfond er avsatt i samsvar med stiftelsens vedlikeholdsplan i samsvar med regnskapslovens § 4-1 er det avsatt kr 1 258 950 pr 31.12. 2017. Avsetningen på kr 1 258 950 representerer utsatt vedlikehold i henhold til vedlikeholdsplanen. Avsetning vil bli reversert fremover i samme forhold som vedlikeholdsarbeidet kostnadsføres.

NOTE 9 INVESTERINGER I TILKNYTTET SELSKAP, MARKEDSBASERTE AKSJER OG OBLIGASJONER

Tilknyttet selskap:

Vesterveien 6 AS, Kristiansand, eierandel og stemmeandel er 50 %, egenkapital pr 31.12. 2017 er kr 4 135 075* og underskuddet for 2017 er kr 187 006.* Aksjene er balanseført til kostpris kr 2,5 millioner.

*Beløpene er ikke revisorgodkjent.

Markedsbaserte aksjer og obligasjoner:

Aksjer i børsnotert selskap er vurdert til det laveste av kostpris og virkelig verdi pr 31.12. 2017. Børsnoterte obligasjoner er vurdert til børskursen pr 31.12. 2017.

Verdireduksjon av markedsbaserte aksjer og obligasjoner er kostnadsført i 2017 med kr 147 746..

NOTE 10 FORDRINGER MED FORFALL SENERE ETT ÅR

	2017	2016
Lån til tilknyttet selskap*	1 022 157	1 017 072
Sum langsiktige fordringer	1 022 157	1 017 072

*Herav 0,5 % rente kr 5 085 for året 2017. Lånet er ikke pantsikret.

NOTE 11 BEVARINGSVERDIGE EIENDELER

Vesterveien 4, Kristiansand er bevaringsverdig eiendom og følgende klausul er tatt inn i skjøtet på eiendommen: "Bygningen er erklært verneverdig. Kjøper og fremtidige eiere forplikter seg til å legge alle tiltak som omfatter bygningens eksteriør, lesesal og trapperom frem for fylkeskonservatoren i Vest-Agder fylkeskommune, eller annen antikvarisk myndighet, for godkjenning. Denne heftelsen kan ikke avlyses uten samtykke fra Riksantikvaren."

NOTE 12 OFFENTLIGE TILSKUDD TIL NYBYGG OG RENOVERING

Stiftelsen har fått bevilget følgende tilskudd til nybygg og renovering:

- * Tilskudd fra Kunnskapsdepartementet, kr 15 millioner. Tilskuddet er mottatt i 2016.
- * Bevilget tilskudd fra Aust-Agder Fylkeskommune, kr 2 millioner. Det er mottatt totalt kr 1 million i 2016 og i 2017, deretter utbetales det kr 0,5 million i 2018 og i 2019.
- * Bevilget tilskudd fra Vest-Agder Fylkeskommune er kr 8 millioner og mottatt kr 2 millioner i 2017 og det utbetales kr 4 millioner i 2018 og kr 2 millioner i 2019.
- * Bevilget tilskudd fra Kristiansand Kommune er kr 5 millioner som ble utbetalt i 2017.

Det er kostnadsført kr 751 643 i renovering av gammel bygningsmasse av tilskuddene i 2016.

Tilskuddene inntektsføres i takt med avskrivningen av investeringen i nybygget fra og med ferdigstillelsen i februar 2018. Det er derfor ikke foretatt inntektsføring av tilskuddene i 2017.

Offentlige tilskudd som er utbetalt til nybygg pr 31.12. 2017 er kr 22 248 357.

Investeringer i nybygg pr 31.12. 2017 er kr 26 503 191, inkl inventar og kunst med kr 909 829, se note 4. Tilskudd, som ikke er utbetalt pr 31.12. 2017, er kr 7 millioner.

NOTE 13 FUSJON MED STIFTELSEN INTERNASJONALT HUS, ORG.NR. 981 559 029

Fusjon med Stiftelsen Internasjonalt Hus ble registrert i Stiftelsestilsynet den 04.04. 2017.

Stiftelsen Internasjonalt Hus har drevet med aksept og toleranse for ulikhet, mangfold, dialog, demokrati og integrering. Stiftelsen har gått fra å være et møtetsted for den internasjonalt interesserte befolkningen i Stavanger-regionen til å bli en prosjektorganisasjon med fokus på mangfold, dialog, demokrati og utvikling.

Regnskapsmessig er fusjonen medtatt som transaksjon ved at saldo ved avviklingsregnskapet 04.04.2017 er regnskapsført til virkelige verdier i regnskapet til Stiftelsen Arkivet.

Ved fusjonen har Stiftelsen Arkivet overtatt alle eiendelene, rettighetene, gjeld og forpliktelsene til Stiftelsen Internasjonalt Hus.

Til styret i
Stiftelsen Arkivet

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Stiftelsen Arkivet årsregnskap som viser et overskudd på kr 49 715. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapspraksis i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonspraksis i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av stiftelsen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsmeldingen og årsrapporten, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet. Kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsmelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og direktørs ansvar for årsregnskapet

Styret og direktør (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapspraksis i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utslåttede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til stiftelsens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om

fortsett drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utslåttede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonspraksis i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utslåttede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til <https://www.revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsopdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsopdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringspraksis i Norge.

Konklusjon om forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsopdrag (ISAE) 3000, mener vi stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Kristiansand, 21. mars 2018
Revisorgruppen Agder AS

Ronde K. Kallvik
Randi K Kallvik
Statsautorisert revisor

Revisorgruppen

Revisorgruppen Agder AS
Kornelsgt. 4
N-4610 Kristiansand
Tlf. 447 38 00 / 38 30
Faks. 447 38 32 21 50
E-post: oss@revisor.no
Forretningsstid:
MO 0800/22:00 MA

RG No.

ANSATTE I STIFTELSEN ARKIVET PR 31.12.2017

Navn

Audun Myhre
Kjetil Grødum
Riina Upsal
Tor Johannessen
Eystein Ellingsen
Georg Kristoffer Fjalset
Bjørn Tore Rosendahl
Simen Zernichow
Saskia Klooster
Knut Flostad Thoresen
Omar Sadiq
Thomas V. H. Hagen
Stein Christian Salvesen
Gro Kvanvig
Kai Erland
Mirjam Kristensen
Stine S. Laursen
Petter Gilsvik

Stilling

Direktør
Forskningsleder/Assisterende direktør
Økonomi- og Administrasjonsleder
Leder av byggekomite, nybygg
Undervisningsleder
Formidler
Historiker/forsker – Norsk senter for krigsseilerhistorie
Prosjektkoordinator – Norsk senter for krigsseilerhistorie
Dokumentasjonsansvarlig – Norsk senter for krigsseilerhistorie
Prosjektansatt - Norsk senter for krigsseilerhistorie
Interkommunal rådgiver/Daglig leder for Plattform
Historiker/forsker
Informasjonsansvarlig
Prosjektleder
Kulturansvarlig
Bibliotekansvarlig
Kontorfullmektig
Prosjektansatt

I tillegg har følgende personer vært engasjert hos Stiftelsen Arkivet i kortere eller lengre perioder:

Peter Praefcke
Knut Straume
Sylvi Modal
Knut Nicolai Myhre
Maren Eltervåg
Harald Hertzberg
Rose Olsen

Vaktmester - pensjonistvilkår
Ansatt via arbeidsmarkedstiltak
Ansatt via arbeidsmarkedstiltak
Ansatt via arbeidsmarkedstiltak
Ansatt via arbeidsmarkedstiltak
Prosjektleder nybygg
Agder Politidistrikt/Plattform

STYRET I STIFTELSEN ARKIVET PR 31.12.2017

Verv

Leder
Nestleder
Styremedlem
Styremedlem – representant for Kristiansand kommune
Representant for Arkivets Venneforening
Representant for Staten
Representant for Vest-Agder fylkeskommune
Representant for Aust-Agder fylkeskommune
Ansattes representant i styret
Vararepresentant for Dagrun Eriksen
1. vararepresentant for Ingrid Wisløff Jæger
2. vararepresentant for Ingrid Wisløff Jæger
Vararepresentant for Birgit Attestog
Vararepresentant for Gunvor Andresen
Vararepresentant for Tor Hultmann
Vararepresentant for Kristin Eidet Robstad
Vararepresentant for Rune Andre Sørtveit Frustøl
Vararepresentant for Gro Bråten
Vararepresentant for Stein Christian Salvesen
Direktør/Sekretær for styret

Navn

Dagrun Eriksen
Birgit Attestog
Gunvor Andresen
Ingrid Wisløff Jæger
Tor Hultmann
Elisabeth Attramadal
Rune André Sørtveit Frustøl
Gro Bråten
Stein Christian Salvesen
Inger Turid Tonstad
Ymer Berisha
Vidar Lynnæs
Torunn Charlotte Nyberg
Aslaug Kristiansen
Inger Berit Mjølund
Elisabeth Attramadal
Johan Fredrik Key Berntsen
Fredrik Wilhelm Schulze-Krogh
Bjørn Tore Rosendahl
Audun Myhre

RÅDET I STIFTELSEN ARKIVET PR 31.12.2017

Navn

Tor Wennesland
Hanne Sophie Greve
Åse Lill Kimestad
Aud Blattmann
Harald Sødal
Terje Næss
Sylfest Lomheim
Inger Turid Tonstad
Bjørn Tungland
Bjørn Robstad
Arne Thomassen
Finn Holmer-Hoven

Verv

Rådsleder
Rådsmedlem
Rådsmedlem
Rådsmedlem
Rådsmedlem
Rådsmedlem
Rådsmedlem
Rådsmedlem
Rådsmedlem
Rådsmedlem
Rådsmedlem
Rådsmedlem

Navn

Odd R. Jørgensen
Lasse Laudal
Arne Eilertsen
Rita Johnsen
Eva Bergh
Eva Kvelland
Anette Storeide
Mette Gundersen
Lars Erik Lyngdal
Petter Gilsvik
Hanne Haaland
Kirsti Mathisen Hjemdahl

Verv

Rådsmedlem
Rådsmedlem
Rådsmedlem
Rådsmedlem
Rådsmedlem
Rådsmedlem
Rådsmedlem
Rådsmedlem
Rådsmedlem
Rådsmedlem
Rådsmedlem
Rådsmedlem

ARKIVET

ARKIVET freds- og menneskerettighetscenter

ARKIVET freds- og menneskerettighetscenter
Vesterveien 4, 4616 Kristiansand

t: +47 38 10 74 00

e: kontakt@stiftelsen-arkivet.no
w: www.stiftelsen-arkivet.no

